

ОЛЕКСАНДР ОЛЕКСАНДРОВИЧ ЗАГУМЕННИЙ,

Харківський національний університет внутрішніх справ;

 <https://orcid.org/0000-0002-5580-6285>,

e-mail: zagummm@gmail.com

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТА ІНШИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИКОНАННІ ОПЕРАТИВНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ ДОРУЧЕНЬ СЛІДЧОГО І ДІЗНАВАЧА

Розглянуто проблемні питання використання сучасних інформаційних та інших технологій при виконанні оперативними підрозділами доручень слідчого і дізнавача. За результатами дослідження надано конкретні пропозиції та рекомендації з удосконалення використання інформаційних та інших сучасних технологій працівниками оперативних підрозділів при виконанні доручень слідчого і дізнавача у кримінальному провадженні.

Ключові слова: *інформаційні технології, кіберзлочинність, доручення слідчого, доручення дізнавача, розслідування злочинів.*

Оригінальна стаття

ВСТУП. На сьогодні у світі відбувається стрімкий процес розвитку та запровадження сучасних комп'ютерних систем, мереж та телекомунікаційних і цифрових технологій у всіх сферах діяльності людини, суспільства та держави. Крім позитивних тенденцій і змін, а також використання таких досягнень науки й техніки в означених процесах, вони супроводжуються й активним використанням таких інформаційних технологій представниками кримінальних структур. Удосконалення існуючих та генерація нових способів учинення кримінальних правопорушень із використанням таких новацій має стрімкий і постійний характер. Останнім часом наявна тенденція щодо значного збільшення кількості злочинів, що вчиняються за допомогою інформаційних технологій. Особливої актуальності це питання набуває в умовах світової пандемії COVID-19.

Різноманітність апаратних і програмних засобів обробки інформації в комп'ютерних мережах, їх стрімке оновлення та збільшення функціональних можливостей, інформаційних та інших сучасних технологій, що використовуються злочинцями, створюють значні труднощі для використання їх працівниками поліції, зокрема оперативними працівниками, слідчими, дізнавачами. Крім того, чинником означеної проблемної ситуації є недосконалість відповідного правового, організаційного, тактичного та методичного забезпечення щодо використання високих інформаційних та інших технологій в оперативно-розшуковій та слідчій діяльності. Вказані тенденції висувають нові вимоги і до організації та здійснення більш ефективної взаємодії та співпраці оперативних підрозділів кіберполіції й інших під-

розділів поліції з органами досудового розслідування і дізнання, зокрема при виконанні доручень слідчого в конкретних кримінальних провадженнях. Також розглядувані проблемні питання зумовлюють завдання щодо підготовки працівників указаних підрозділів поліції. Вимагає свого вдосконалення організація та розробка нових методик і тактик у діяльності та при взаємодії слідчих і оперативних підрозділів і дізнання, оскільки ефективність їх діяльності прямо залежить від оновлення та вдосконалення форм і методів, які при цьому використовуються. Враховуючи активне запровадження сучасних інформаційних технологій у протидію злочинності, недостатнє правове регулювання, дослідження й актуальність вказаного напрямку, порушені у статті проблемні питання спонукають до окремого дослідження.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ. *Метою* статті є дослідження та визначення проблемних питань і напрацювання пропозицій та рекомендацій з удосконалення використання інформаційних та інших сучасних технологій працівниками оперативних підрозділів при виконанні доручень слідчого та дізнавача у кримінальному провадженні. Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання: 1) розглянути проблемні питання використання сучасних інформаційних та інших технологій при виконанні оперативними підрозділами доручень слідчого та дізнавача; 2) розробити відповідні пропозиції та рекомендації щодо вирішення виявлених проблем з урахуванням кардинальних змін наукової парадигми та стрімкого розвитку сучасних інформаційних технологій.

МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ. Методологічною основою дослідження є загальнонаукові та спеціальні методи, які ґрунтуються на теорії пізнання правових явищ, спрямованих на отримання комплексних достовірних результатів. Специфіка мети і завдань дослідження зумовила необхідність використання таких методів: діалектичного, порівняльно-правового, догматичного, системно-структурного, методи моделювання, статистичних методів тощо.

Діалектичний метод застосовано для визначення суб'єктів взаємодії, їх класифікації та процесуальних повноважень, спрямованих на досягнення мети досудового розслідування, дослідження нормативно-правового регулювання щодо підготовки пропозицій та рекомендацій з удосконалення використання інформаційних та інших сучасних технологій працівниками оперативних підрозділів при виконанні доручень слідчого та дізнавача у кримінальному провадженні. На підставі догматичного методу здійснено тлумачення юридичних категорій, уточнено та поглиблено розуміння понять «взаємодія» та «доручення слідчого та дізнавача». Методи моделювання стали в нагоді під час дослідження та обґрунтування теоретичних моделей змін до Кримінального процесуального кодексу України, спрямованих на вдосконалення правової регламентації використання інформаційних та інших сучасних технологій працівниками оперативних підрозділів при виконанні доручень слідчого та дізнавача.

ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ. У науковій дискусії з питань належної взаємодії слідчих та оперативних підрозділів при розслідуванні кримінальних правопорушень приділено чимало уваги. Ця проблема була предметом дослідження таких науковців, як М. В. Борисенко (2021), І. М. Єфіменко (2014), В. М. Малюга (2016), С. Є. Абламський, О. О. Юхно, Ю. В. Лук'яненко (2017), О. П. Бойко, В. В. Рогальська (2018), А. М. Юрченко, Л. А. Гарбовський, І. І. Башта (2018) та ін.

Проблематиці кіберзлочинності присвячено праці науковців різних галузей права, а саме таких учених, як Дж. Арас, О. О. Баєв, Дж. Блумбекер, В. Л. Бурячок, І. І. Васильковський, О. Є. Користін, М. О. Кравцова, М. Ю. Літвінов, Р. В. Лук'ячук, О. В. Манжай, О. О. Юхно та ін.

М. О. Кравцова (2016) у монографії «Запобігання кіберзлочинності в Україні» дослідила комплексну кримінологічну характеристику кіберзлочинності і надала науково обґрунтовані пропозиції та рекомендації, спрямовані на підвищення ефективності запобігання її

відтворенню органами внутрішніх справ та Національної поліції.

У своєму дисертаційному дослідженні В. А. Коршенко (2017) обґрунтував наукові основи, загальні методичні й організаційні положення судової телекомунікаційної експертизи.

Дослідник І. І. Васильковський (2019) у науковій праці «Взаємодія правоохоронних органів при розслідуванні кіберзлочинів» провів комплексний аналіз фундаментальних положень криміналістики у царині взаємодії правоохоронних органів при розслідуванні кіберзлочинів, а також надав пропозиції теоретичного та практичного характеру, спрямовані на розслідування досліджуваної категорії злочинів.

Учений О. А. Самойленко (2020) підготувала навчальний посібник «Виявлення та розслідування кіберзлочинів», у якому розглянула специфіку злочинної діяльності у кіберпросторі, проблемні аспекти початку кримінального провадження, специфіку використання спеціальних знань під час розслідування кіберзлочинів, особливості розслідування окремих видів злочинів, що вчиняються в кіберпросторі та із застосуванням ІТ-технологій.

Незважаючи на значний науковий доробок із цієї проблематики, на сьогодні відсутнє єдине комплексне дослідження особливостей використання інформаційних та інших сучасних технологій працівниками оперативних підрозділів при виконанні доручень слідчого та дізнавача у кримінальному провадженні. Наявність проблемних питань у цьому напрямі певною мірою знижує ефективність проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій оперативними підрозділами, що не може не вплинути на якість і ефективність досудового розслідування загалом. Тому в межах статті спробуємо дослідити та запропонувати шляхи вирішення окремих проблемних питань щодо використання сучасних комп'ютерних систем, мереж і телекомунікаційних технологій при виконанні доручень слідчого, дізнавача у кримінальних провадженнях.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ДИСКУСІЯ. Позитивний результат протидії правоохоронними органами злочинності залежить від правильної організації роботи з попередження, виявлення та розслідування кримінальних правопорушень (Сидоренко, 2021, с. 91). У зв'язку із цим вважаємо, що одним із найважливіших напрямів використання сучасних інформаційних та інших технологій при виконанні оперативними підрозділами доручень слідчого та дізнавача, організації цієї діяльності є питання ефективної взаємодії слідчих та оперативних підрозділів.

Під час дослідження проблемних питань використання інформаційних та інших сучасних технологій при виконанні оперативними підрозділами доручень слідчого та дізнавача слід проаналізувати етимологію понять «взаємодія» та «доручення слідчого та дізнавача». Слідчий має право в порядку, передбаченому Кримінальним процесуальним кодексом України, доручати відповідним уповноваженим оперативним підрозділам поліції проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій. Доручення слідчого, дізнавача щодо проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій є обов'язковими для виконання (ст. 40 КПК України)¹.

Поняття «взаємодія», як правило, вживають тоді, коли йдеться про взаємоузгоджену діяльність різних органів та організацій у боротьбі зі злочинністю та іншими правопорушеннями. І. І. Васильковський (2019, с. 8) зазначає, що «взаємодія – це узгоджена (взаємозацікавлена) діяльність правоохоронних, контролюючих та інших державних органів, направлена на досягнення загальної мети, із правильним співвідношенням повноважень, засобів і методів, які передбачені законом (відомчими нормативними актами) для виявлення, розкриття й розслідування кіберзлочинів».

Беручи участь у дискусії із цих питань, О. А. Самойленко (2020, с. 84) вказувала, що сутність такої взаємодії полягає в узгодженій діяльності різних складових однієї чи декількох систем, де кожний суб'єкт взаємодії діє в межах своїх повноважень, методів і засобів. Провідна роль організації взаємодії належить слідчому як координатору діяльності, певні способи зв'язку між слідчим і суб'єктами взаємодії називають формами взаємодії.

Взаємодія слідчого з оперативними підрозділами, підприємствами, установами, громадськістю та засобами масової інформації – це спільна та взаємопогоджена діяльність, спрямована на розслідування та попередження злочинів (Волюбуєв та ін., 2011, с. 327). Зла-

годжений взаємозв'язок у їх діяльності забезпечує правильну та ефективну колаборацію повноважень, методів і засобів, притаманних кожному з учасників взаємодії. Учені С. Є. Абламський, О. О. Юхно, Ю. В. Лук'яненко (2017, с. 24) під взаємодією пропонують розуміти організаційну форму діяльності двох і більше осіб, яка спільно узгоджена та регламентована законами й іншими відомчими нормативно-правовими актами та спрямована на досягнення завдань конкретного кримінального провадження, що ми підтримуємо.

Таким чином, під організацією взаємодії органів і підрозділів під час проведення досудового розслідування слід розуміти узгоджену співпрацю осіб, залучених до кримінальних процесуальних правовідносин, діяльність яких регламентується законами та іншими відомчими нормативно-правовими актами і яка необхідна для досягнення завдань конкретного кримінального провадження, а також спрямована на обговорення отриманих результатів і планування подальших заходів. Отже, значення взаємодії органів під час досудового розслідування полягає в забезпеченні цілеспрямованих та ефективних заходів, спрямованих на швидке, повне та неупереджене розслідування та вирішення справи по суті.

У юридичній літературі, крім визначення поняття «взаємодія», також немає чіткого обґрунтування та розподілу видів і форм взаємодії, але більшість учених-процесуалістів вважають, що існує їх розподіл на процесуальні та організаційні (непроцесуальні). Однією із процесуальних форм взаємодії є письмові доручення слідчого, прокурора щодо проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій, які є обов'язковими для виконання оперативним підрозділом (ст. 41 КПК України). Термін виконання доручень слідчих не повинен перевищувати встановленого в них строку. У разі неможливості своєчасного виконання доручення продовження строку його виконання письмово погоджується начальником оперативного підрозділу з керівником слідчого підрозділу (згідно з п. 6.6 Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції у попередженні, виявленні та розслідуванні кримінальних правопорушень, затвердженої Наказом МВС України від 7 липня 2017 р. № 575) (Юхно, Загуменний, 2020, с. 54–62).

До наукового вивчення та прикладного дослідження проблеми використання інформаційних та інших сучасних технологій при виконанні доручень слідчого, дізнавача, прокурора

¹ Про організацію діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України : Наказ МВС України від 06.07.2017 № 570 // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17> (дата звернення: 10.02.2022); Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 10.02.2022).

та їх процесуального оформлення безпосередньо спонукає чинний Кримінальний процесуальний кодекс України, адже він не містить переліку або визначення тих чи інших технічних засобів, які законодавчо обов'язкові або рекомендовані до використання під час виконання доручень, та не деталізує окремі аспекти процесуального оформлення за результатами їх проведення. Під час проведення будь-яких слідчих (розшукових) дій на практиці фактично використовуються або технічні пристрої та засоби, або інформаційні технології в тому сенсі, в якому вони пропонуються в цьому Кодексі та які викликають ускладнення під час використання, особливо сучасні новітні інформаційні технології у вигляді обчислювальної техніки та програмного забезпечення.

Як свідчить практика, чітка й ефективна організація взаємодії різних підрозділів правоохоронних органів під час проведення досудового розслідування безпосередньо спрямована на вирішення завдань кримінального провадження (ст. 2 КПК України). Особливої уваги це питання набуває у зв'язку із продовженням радикального і концептуального реформування правоохоронних органів та ухваленням чинного КПК України у 2012 р., а також законів України «Про прокуратуру», «Про Національну поліцію» та нормативно-правових актів, що регламентують діяльність суб'єктів, які залучаються до проведення досудового розслідування.

На сьогодні кримінальне процесуальне законодавство України не містить чіткого визначення поняття «взаємодія», у зв'язку з чим залишаються неврегульованими права й обов'язки учасників процесу взаємодії. На відомчому рівні порядок взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами закріплено в Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні, затвердженій Наказом МВС України від 7 липня 2017 р. № 575 (Юхно, Загуменний, 2020, с. 24).

У структурі Департаменту кіберполіції України є підрозділи, діяльність яких прямо спрямована на забезпечення здійснення досудового розслідування та виконання доручень слідчого, пов'язаних з отриманням цифрових (електронних) доказів. Такий напрям діяльності в наукових колах називають «комп'ютерна криміналістика» або «форензика» (Федотов, 2007, с. 118). Саме вони як спеціалісти з комп'ютерних технологій забезпечують проведення С(Р)Д та інших заходів.

Деякі сучасні види злочинів, особливо з огляду на специфічний і недостатньо вивчений механізм їх учинення, становлять значну небезпеку для суспільства. Тому відповідно до п. 21 ч. 2 ст. 8 Закону України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» окремим напрямом функціонування кібербезпеки визнано здійснення оперативно-розшукових, розвідувальних, контррозвідувальних та інших заходів, спрямованих на запобігання, виявлення, припинення та розкриття злочинів проти миру і безпеки людства, які вчиняються з використанням кіберпростору, розслідування, переслідування, оперативного реагування та протидії кіберзлочинності, розвідувально-підривній, терористичній та іншій діяльності в кіберпросторі, що завдає шкоди інтересам України, використанню мережі Інтернет у воєнних цілях.

Виходячи зі змісту законів України «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про Національну поліцію», «Про Службу безпеки України», наказів Національної поліції України, до суб'єктів оперативно-розшукової діяльності, перед якими стоїть завдання щодо протидії злочинам, учиненим у кіберпросторі, належать Департамент контррозвідувального захисту інтересів держави у сфері інформаційної безпеки Служби безпеки України (далі – ДКІБ) та Департамент кіберполіції Національної поліції України (далі – ДКП).

Однак в інших структурних підрозділах, що також здійснюють виконання доручень слідчих і дізнавачів, відсутні спеціальні органи, які мають спеціалізацію з правильного й ефективного застосування сучасних інформаційних та інших технологій. В Україні наразі створено унікальні інструменти цифровізації та систематизації застарілих об'єктів, архівів і масивів даних, які можна з легкістю використовувати при виконанні доручень слідчих та дізнавачів. Наприклад, працівники поліції з метою економії процесуальних витрат можуть ефективно використовувати інноваційну систему державного управління та документообігу «Дія»¹, за допомогою якої можна оперативно отримувати не лише паспортні дані розшукуваних осіб, свідків чи потерпілих, а й імовірно додаткові дані, які мають інтерес для проведення подальших слідчих (розшукових) дій та актуальну й необхідну оперативну інформацію.

Беручи участь у дискусії із цих питань, М. А. Погорецький та А. С. Кумичко (2015, с. 60) наголошують, що під час здійснення

¹ Дія. Державні послуги онлайн. URL: <https://diia.gov.ua/> (дата звернення: 10.02.2022).

заходів оперативного пошуку оперативні працівники повинні докладати зусиль для отримання фактичних даних про кримінальні правопорушення, а не оперативної інформації, що має імовірний характер, оскільки лише фактичні дані можуть бути використані у кримінальному процесуальному доказуванні, набуті статусу процесуального доказу у спосіб і формі, визначені кримінальним процесуальним законом для кожного з видів доказів.

При використанні новітніх інформаційних та інших технологій, зокрема в мережі Інтернет та кіберпросторі, неможливо водночас отримати фактичні дані, що стануть доказами у кримінальному провадженні, однак вони стануть основним джерелом оперативної інформації та обрання певних версій, а також відповідної тактики для координації правильного розподілу подальших слідчих дій, підтвердження або спростування їх при перевірці оперативної інформації. Недоцільно намагатися персоналізувати в матеріалах перевірки інформацію про користувача (можливого фігуранта) з відкритого публічного джерела, адже інноваційні технології взаємообміну та збереження інформації, технології анонімізації ресурсів мереж Інтернет (проксі-сервісів (комплекс програм), віртуальних приватних мереж (VPN-технологій), інших засобів-анонімайзерів) ускладнюють можливість підтвердження персональних даних користувача. Дійсно якісну інформацію або її частину можливо отримати лише у володільця інформаційних систем.

У технічному аспекті магістральна мережа Інтернет огортає всю планету, поєднуючи континенти, країни й окремі міста. Згідно зі ст. 1 Закону України «Про телекомунікації» інтернет є всесвітньою інформаційною системою загального доступу. Вона об'єднує різні види мереж (магістральні, регіональні, локальні комп'ютерні мережі й окремі комп'ютерні системи) (Воробієнко, Нікітюк, Резніченко, 2010) на основі TCP/IP (Transmission Control Protocol / Internet Protocol) протоколів, що визначені міжнародними стандартами міжнародних організацій. Магістральні мережі, що забезпечують трафік між регіонами України та за кордон, обслуговують великі оператори та провайдери. Адже для передавання трафіка кожного абонента до точки обміну переважно використовують магістральні оптоволоконні мережі, будівництво й обслуговування яких потребує значних коштів. Великі оператори та провайдери мають інтернет-вузли та магістральні лінії в Україні та за її межами. Регіональні оператори та провайдери охоплюють

свою мережею регіон, декілька або одну область, причому більшість із них не мають своєї магістральної мережі. Локальні оператори та провайдери охоплюють один або кілька населених пунктів. Основні сервери інформації часто фізично перебувають за межами держави або ж надають таку інформацію лише на підставі ухвали слідчого судді, процедура отримання якої істотно збільшує строки досудового розслідування.

ВИСНОВКИ. Згідно з положеннями ст. 40 Кримінального процесуального кодексу України слідчий та дізнавач мають право надавати письмове доручення оперативним підрозділам, зокрема кіберполіції, на проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій. Виконання таких доручень стосовно кримінальних правопорушень, учинених у кіберпросторі або з використанням сучасних інформаційних технологій, потребує відповідних знань і методик виявлення та розслідування такої категорії злочинів. При цьому також необхідна наявність технічних, тактичних і практичних навичок та можливостей використання таких сучасних досягнень науки і техніки. Суттєвими моментами і умовами виконання таких доручень слідчого дізнавача є їх належна та злагоджена взаємодія, яка має свої особливості. При отриманні доручень працівник кіберполіції повинен ознайомити слідчого дізнавача з технічними можливостями та специфікою їх використання й узгодити мету та цілі таких доручень. У ході виконання доручень оперативний підрозділ залежно від конкретної слідчої ситуації повинен періодично інформувати ініціаторів про проміжні результати виконання й узгоджувати подальші тактичні дії.

Злочини, вчинені в такому специфічному середовищі, вимагають напрацювання нових методик розслідувань та оперативно-розшукових заходів за результатами, а також виконання доручень. За результатами виконання доручень слід узгодити питання використання виконаних доручень. Залежно від цього буде стояти завдання щодо їх використання, зокрема:

- 1) використання як доказів;
- 2) використання для тактики проведення окремих слідчих (розшукових) дій, оперативних комбінацій або тактичних операцій;
- 3) для вирішення завдань і мети кримінального провадження; від цього будуть залежати й особливості оформлення таких результатів.

Практика такої взаємодії вимагає вдосконалення законодавчої та відомчої нормативно-правової бази, зокрема Інструкції з організації

взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції у попередженні, виявленні та розслідуванні кримінальних правопорушень, затвердженої Наказом МВС України від 7 липня 2017 р. № 575, оскільки за останні 5 років були внесені зміни до наказів, що регулюють діяльність окремих і створення нових структурних підрозділів Національної поліції України, їх повноважень. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 2 грудня 2020 р. було схвалено Концепцію розвитку штучного інтелекту в Україні¹ та Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 9 вересня 2020 р. затверджено План пріоритетних дій Уряду на 2020 рік із цих

питань², що потребує свого впровадження й у протидії злочинності. Утім порушені питання не є остаточними та підлягають окремому дослідженню або науковому вивченню.

Доцільне використання сучасних інформаційних технологій, відкритих мережевих ресурсів, державних чи комерційних баз даних, а також сучасних підходів до виконання доручення слідчого та дізнавача істотно прискорює хід досудового розслідування, оскільки оперативні підрозділи мають можливість отримати низку інформації за короткий проміжок часу, використавши можливості інноваційних сучасних технологій.

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

1. Абламський С. Є., Юхно О. О., Лук'яненко Ю. В. Взаємодія слідчого з іншими органами і підрозділами при розкритті та розслідуванні кримінальних правопорушень : навч. посіб. / за заг. ред. О. О. Юхно. Харків : ХНУВС, 2017. 152 с.
2. Бойко О. П., Рогальська В. В. Взаємодія слідчих Національної поліції України з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні : монографія. Дніпро : Вид. Біла К. О., 2018. 180 с.
3. Борисенко М. В. Взаємодія слідчого з оперативними та іншими підрозділами органів Національної поліції під час досудового розслідування : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ, 2021. 260 с.
4. Васильковський І. І. Взаємодія правоохоронних органів при розслідуванні кіберзлочинів : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ, 2019. 19 с.
5. Воробієнко П. П., Нікітюк Л. А., Резніченко П. І. Телекомунікаційні та інформаційні мережі : підручник. Київ, 2010. 708 с.
6. Єфіменко І. М. Взаємодія слідчих і оперативних підрозділів при реалізації таємної інформації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ, 2014. 20 с.
7. Коршенко В. А. Теоретичні та методичні основи судової телекомунікаційної експертизи : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Харків, 2017. 20 с.
8. Кравцова М. О. Запобігання кіберзлочинності в Україні : монографія. Харків : Панов, 2016. 210 с.
9. Криміналістика : підручник / за ред. А. Ф. Волобуєва. Київ : КНТ, 2011. 504 с.
10. Малюга В. М. Взаємодія слідчого з оперативними підрозділами та іншими суб'єктами в системі методики розслідування злочинів : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Львів, 2016. 17 с.
11. Погорецький М. А., Кумичко А. С. Фактичні дані та їх значення для документування оперативними підрозділами злочинів у сфері рефінансування Національним банком України вітчизняних банків. *Вісник кримінального судочинства*. 2015. № 4. С. 54–62.
12. Самойленко О. А. Основи методики розслідування злочинів, вчинених у кіберпросторі : монографія / за заг. ред. А. Ф. Волобуєва. Одеса : ТЕС, 2020. 372 с.
13. Сидоренко Н. С. Взаємодія органів досудового розслідування з органами кримінального судочинства. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2021. Вип. 3 (38). С. 90–93.
14. Федотов Н. Н. Форензика – компьютерная криминалистика. М., 2007. 360 с.
15. Юрченко А. М., Гарбовський Л. А., Башта І. І. Взаємодія слідчого з оперативними підрозділами під час кримінального провадження: актуальні проблеми та шляхи їх вирішення : монографія. Київ, 2018. 204 с.
16. Юхно О. О. Окремі аспекти взаємодії слідчих та інших підрозділів органів внутрішніх справ при розслідуванні злочинів. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2012. Вип. 2 (57). С. 212–221.
17. Юхно О. О., Загуменний О. О. Використання сучасних інформаційних технологій працівниками поліції при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій : навч. посіб. Харків : Ніка Нова, 2020. 102 с.

Надійшла до редакції: 20.02.2022

¹ Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 02.12.2020 № 1556-р // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-p> (дата звернення: 10.02.2022).

² Про затвердження плану пріоритетних дій Уряду на 2020 рік : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 09.09.2020 № 1133-р. // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1133-2020-p> (дата звернення: 10.02.2022).

ЗАГУМЕННИЙ А. А. ПРОБЛЕМНЫЕ ВОПРОСЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ СОВРЕМЕННЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ И ДРУГИХ ТЕХНОЛОГИЙ ПРИ ВЫПОЛНЕНИИ ОПЕРАТИВНЫМИ ПОДРАЗДЕЛЕНИЯМИ ПОРУЧЕНИЙ СЛЕДОВАТЕЛЯ И ДОЗНАВАТЕЛЯ

Рассмотрены проблемные вопросы использования современных информационных и других технологий при выполнении оперативными подразделениями поручений следователя и дознавателя. По результатам исследования предоставлены конкретные предложения и рекомендации по усовершенствованию использования информационных и других современных технологий работниками оперативных подразделений при выполнении поручений следователя и дознавателя в уголовном производстве.

Ключевые слова: *информационные технологии, киберпреступность, доверенность следователя, доверенность дознавателя, расследование преступлений.*

ZAHUMENNYI O. O. PROBLEMATIC ISSUES OF USING MODERN INFORMATION AND OTHER TECHNOLOGIES IN THE IMPLEMENTATION OF INVESTIGATOR'S AND INTERROGATOR'S INSTRUCTIONS BY OPERATIONAL UNITS

The problematic issues of using modern information and other technologies in the implementation of investigator's and interrogator's instructions by operational units are considered. The purpose of the article is to study and identify problematic issues and develop proposals and recommendations for improving the use of information and other modern technologies by employees of operational units in carrying out the instructions of the investigator and interrogator in criminal proceedings. The main tasks are to develop appropriate proposals and recommendations on how to solve the identified problems at the theoretical and legislative levels and in law enforcement.

The specifics and importance of the organization of interaction between bodies and units during the pre-trial investigation, as well as the specifics of the use of modern information and other technologies are considered. Such interaction is defined as coordinated cooperation of persons involved in criminal procedural legal relations, whose activities are regulated by laws and other departmental regulations and which it is necessary to achieve the objectives of specific criminal proceedings, and aimed at discussing the results and planning further measures. It is concluded that the importance of cooperation between the authorities during the pre-trial investigation is to ensure targeted and effective measures aimed at rapid, complete and impartial investigation, as well as resolving the case on the merits.

The Criminal Procedure Code of Ukraine does not contain a list or definition of certain technical means that are legally required or recommended for use in the execution of orders, and does not detail certain aspects of procedural design based on the results of their implementation. In the conduct of any investigative (searching) activities in practice, in fact, either technical devices and tools or information technology are used in the sense in which they are proposed in the Code and which cause difficulties in use, especially modern latest information technology in the form of computing hardware and software.

It is concluded that the appropriate use of modern information technology, open network resources, government or commercial databases, as well as modern approaches to the implementation of the instructions of investigators and interrogators significantly speed up the pre-trial investigation, as operational units have the opportunity to obtain information in a short period of time, using the capabilities of innovative modern technologies. According to the results of the study, specific proposals and recommendations for improving the use of information and other

Key words: *information technologies, cybercrime, investigator's instructions, interrogator's instructions, crime investigation.*

Цитування (ДСТУ 8302:2015): Загуменний О. О. Проблемні питання використання сучасних інформаційних та інших технологій при виконанні оперативними підрозділами доручень слідчого і дізнавача. *Право і безпека*. 2022. № 1 (84). С. 189–195. DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2022.1.19>.

Citation (APA): Zahumennyi, O. O. (2022). Problematic issues of using modern information and other technologies in the implementation of investigator's and interrogator's instructions by operational units. *Law and Safety*, 1(84), 189–195. <https://doi.org/10.32631/pb.2022.1.19>.